

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspedientja v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon - številka 74.

Štev. 151.

V Ljubljani, v četrtek 7. julija 1898.

Letnik XXVI.

Naša straža.

Na povabilo načelnika slovanske krščanske narodne zveze posl. vodje Povšeta zbralo se je včeraj lepo število slovenskih mož iz vseh naših pokrajin; razven že včeraj omenjenih je bil navzoč tudi dr. Papež.

Predsednik Povše pozdravi navzoče, zahvali jih, da so se v tako lepem številu odzvali njegovemu povabilu, ter opozarja na važnost razgovora, ki je na dnevnem redu in ki zadeva ohranitev in obrambo slovenske zemlje proti narodnim nasprotnikom. Omeni se, da sta posl. grof Coronini in dr. Gregorčič službeno zadržana.

Podpredsednik državne zbornice dr. Ferjančič predlaga, naj se pošlje spomenica na ministra predsednika grofa Thuna, na pravosodnega ministra in na načelnika državnozbornice desnice viteza Javorskega glede postopanja graškega nadsodišča pri razpravi o slovenskih vloženih sodnijskih vlogah, ki se pa v Gradcu rešujejo nemški. Predlog je bil soglasno vsprejet.

Na to se prične razgovor o pravilih društva »Naša straža«. — Predsednik Povše pojasni opasen položaj Slovencev zlasti ob mejah in kako potrebno je društvo v varstvo slovenske posesti.

Poročevalec o tem je bil poslanec svetnik Vencajz. — Daljša razprava se je vnela pri § 2., ki govori o namenu društva. Tega razgovora so se vdeležili gg. Hribar, Robič, dr. Laginja, Gabršček, Kalan, dr. Tavčar, dr. Janežič, dr. Šusteršič, Murnik, dr. Žitnik, Pogačnik in Sušnik.

Poročevalec svetnik Vencajz je omenjal, da so predložena pravila osnovana na široki podlagi, ter da se je gledalo na to, da se v malo besedah veliko pove. Župan Hribar želi, da se v pravilih omenja tudi pospeševanje trgovine in velike industrije. — Posl. Robiču se to zdi postavljeno na preširoko podlago, on želi ožjo podlago, ki se pa da tem bolj gotovo praktično izvesti. — Posl. dr. Laginja z radostjo pozdravlja osnovo novega društva, od katerega pričakuje vresničenje velike narodne organizacije za vse južne pokrajine. — Posl. Kalan izjavlja, da vsprejme predložena pravila kot podlago za novo društvo, ker so mu porok, da bo novo društvo delovalo za dve veliki ideji složnega delovanja vseh Slovencev in skupnega delovanja Slovencev in Hrvatov v Istri na gospodarskem polju. Posl. dr. Tavčar je zato, da se namen društva omeji popolno na meje in jezikovno mešane kraje, ter predlaga, da se v tem smislu določi §, ki govori o namenu društva.

Dr. Šusteršič se pridruži temu predlogu, jednako posl. Pogačnik, dr. Žitnik govori za § 2 tako, kakor je predložen. Pri glasovanju je bila nasvetovana sprememba vsprejeta.

Vse druge točke pravil so bile le stilistično popravljene in vsprejete nespremenjene. — Izvolil se je poseben odsek, ki v dogovoru z državnimi poslanci izroči pravila vladi v potrdilo.

Odobrena pravila društva »Naše straže« objavimo v jutrajšnji številki.

Istrske stvari.

V Istri, 29. junija.

Tržaški judovski list »Piccolo« je nedavno hvalil nekega učiteljskega nadzornika — kogar hvali »Piccolo«, ta je gotovo odlikovan v taboru »Lege« — ker se je le-ta na nekem šolskem obisku na hrvatski šoli v Opatiji postavil v bran hrvatskemu učitelju Avgustu Rajčiču, ki je zahteval, da nadzornik v hrvatski šoli govori hrvatski. Potem pa je lagal žid z lesnega trga, da je ta učitelj vrgel istega nadzornika iz šole.

Zdaj pa nekaj lepega o tem šolskem nadzorniku, ki se slučajno piše Julius Grossmann in o katerem se govori, da je sin slovenskih starišev (?).

Ta nadzornik ka-li je bil prej učitelj v Lovranu, pa bi bil moral biti premeščen, ker se je ondi posebno vrlo obnašal. No, c. kr. okr. šolski svet, ki je sestavljen iz samih »vzornih« Italijanašev, je dosegel, da vzor učitelj ne le samo, da ni bil premeščen iz Lovrana, marveč je še bil povzdignjen za svojega poverjenika in nadzornika šol po svojem šolskem okraju. In s tem pooblastilom podkrepjen hodi ta veliki Grossmann po hrvatskih šolah, šikanuje ondi hrvatske učitelje in žali njihovo narodnost prav kakor se mu zljubi. Iz tega je razvidno, kaj vse sme v Istri, kdor je pravi lopov. Tak človek, ki zasluži, da se ga vrže s katedra doli, dobode še odlike samo za to, ker je izdal svoj narod in dela v njegovo propast!

Okoli Pazina so kmetje že skoro obupali, ker jim je trtna uš pokončala vse vinograde. Ako bi se pa kmetje lotili sajenja amerikske trte, okrevali bi njihovi vinogradi zopet in v par letih bi zopet pridelovali dosti vina. Med ljudstvo, ki je precej nevedno v tej zadevi, pa pridno zahajajo najeti zapeljivci, sovražniki slovenske posesti v Istri in odgovarjajo ljudem sajenje amerikske trte, češ, da ni za nič.

Namen je očiten, ti plačani sleparji pripravljajo slovenskega kmeta na gmotni razpad, da bi se tem prej udal tistim pijavkam, ki mu nastavljajo past, da bi mu zadržali vrat in ga vleкли proč od njegove zemlje. Proti takim lumpom je treba skrajne previdnosti in nujne od pomoči kmetom. Ako ljudje ne bodo sadili amerikske trte, ki je jedina pomoč zoper trtno uš in s katero trto se dosežajo najlepši vspehi po drugod, kjer se je marljivo drže, — tedaj je pogibelj neizogibna in sovražnik jih dobi kmalu v svojo trdo pest. Kakor rečeno, za to ljudstvo treba storiti nujno kaj, da ne bo prepozno, ker ono samo je preslabo, da bi se moglo trajno upirati tolikim skušnjavam.

V političnem oziru po nekaterih krajih napredujemo. Volitve v občinah Višnjan in Pazin so se izborni obnesle, zmagali smo skoro jednoglasno. Zlasti v Višnjanu je bila volitev zanimiva. Naši so nastopili jedenkrat taktiko volilne diplomacije, volitve so se izvršile brez vsega hrupa in zategadel naši stvari v korist. Tako bi morali vedno.

Izvoljeni so tu pravi kremen - značaji našega naroda. V Opatlju je imenovala vlada petorico ljudi, da opravlja občinske posle. Trije so grdi

italijanaši, dva pa sta »zmerna« kimovca — oziroma izdajice na tihem. Narod, čegar tri četrtine je v Opatlju, je vsled tega ozlovoljen in se pripravlja na protest. Res je, da slavna c. kr. vlada v Istri vse poskusi, da bi ostali na površju naši izdajalci. In že tako ped za ped si moramo krvavo priboriti svoje pravice, mesto da bi jih po naravi uživali. Tako hočejo oni, ki imajo danes še — besedo!

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. julija.

O preosnovi jezikovnega vprašanja so zadnji čas zagledale beli dan zelo raznovrstne vesti, ki se pa seveda še ne potrjujejo in se opirajo najbrže na same kombinacije. Kakor smo že omenili, je objavil neki češki list poročilo, da je vlada opustila prvotni načrt glede delitve češke dežele v tri jezikovne dele in sicer v nemški, češki in mešani del. Mesto tega pa namerava določiti pet jezikovnih razredov in sicer čisto nemški, čisto češki, nadalje mešani okraji z večino nemškega ter mešani okraji z večino češkega prebivalstva. Deželno stolno mesto Praga pa tvori samo zase jeden razred. Taka razdelitev bi ne bila ravno napačna in tudi češki krogi se izražajo o njej še dokaj povoljno. Toda takoj drugi dan je objavil uradni list vest, da to poročilo ni povsem resnično in da glede rešitve jezikovnega vprašanja sploh še ni nobene gotovosti. Mogoče da vlada povodom neobveznih razgovorov z liberalnim veleposestvom odkrije svoje pozitivne misli in načrte. Kar se tiče neobveznih razgovorov, treba z nova naglašati, da ostale nemške stranke ne marajo o njih ničesar vedeti, marveč naravnost zahtevajo, da se vrše le razgovori, katerim je pritrdila zveza nemških strank. To je posebno naglašal poslanec dr. Lemisch na zadnjem shodu v Celovcu, ki se je drznil jedinstavno prepovedati take »nepostavnosti«. Vendar se pa iz tega vidi, da se vedno bolj mehčajo trdovratna srca germanskih prvakov, ki sedaj ne oporekajo več »postavnemu« posvetovanju.

Ogerski avtonomni carinski načrt.

Ogerski trgovinski minister je izgotovil avtonomni carinski načrt za dežele ogerske krone in ga predloži posebni enketi, ki se snide 14. t. m. v posvet. Podlaga novemu tarifnemu načrtu je avtonomni carinski tarif za celo monarhijo, ki je sedaj veljaven za obe državni polovici. Mažari si hočejo vse lepo vrediti za trenotek, ko zapazijo na meji carinske ograje in napise. V načrtu pa je precej važnih sprememb, ki vse merijo na to, da se čim bolj zavarujejo poljedelski in obrtni interesi ogerske polovice. V priloženem utemeljevalnem poročilu pravi trgovinski minister Daniel, da stopi ta, seveda vsestranski odobreni načrt v veljavo, ko se pretrga carinska in trgovinska zveza mej obema državnima polovicama in dobi Ogerska prosto roko, da si po svoji volji uredi svojo trgovinsko politiko. Enketa se snide, kot omenjeno, 14. t. m. ob 10. uri popoldne v novi mestni hiši v Budimpešti in se pričakuje 120 do 150 udeležencev. Delce, s katerim se bo pečala enketa, obsega 700 strani in se razdeli v 50 razredov, oziroma

356 postavk. — Mažari se toraj že gibljejo, kaj pa pri nas? V malo dneh se snide na Dunaju novoosnovani obrtni in poljedelski svet k prvi seji in ima najlepšo priliko, da primerno odgovori na mažarski načrt s tem, da tudi za Avstrijo nariše avtonomen carinski tarif. Ako Mažari tako resno nastopajo, ne smemo pri nas molčati, akoravno je precej gotovo, da naši sosedje še ne mislijo resno na uveljavljenje novega tarifa.

Razmere mej Austro-Ogersko in Črnogoro so se te dni nekoliko ublažile. Nek nemški list poroča namreč, da je avstrijski zunanji minister grof Goluhovski pred svojim odhodom v Pariz dne 2. t. m. vsprejel črnogorskega zunanjega ministra Nakovića in je preporno vprašanje sedaj definitivno rešeno, akoravno črnogorski knez po navadi ne pripisuje posebne važnosti svojim ministrom. Vsekako je na Dunaju, sklepa isti list, še precej povoda za nekako jezo nad Rusijo radi njenega nejasnega postopanja glede Črnogore kakor tudi glede »panslavistične« slavnosti v Pragi. — Vprašanje glede Črnogore je toraj rešeno, toda največ radi tega, ker se je pokazalo, da se je oficijozni list precej blamiral s svojim proti Črnigori in knezu Nikiti objavljenim člankom. Povsem neumljivo pa je, zakaj bi radi tega navstalo sovražstvo napram Rusiji, ki je bila pri celi aferi popolno nedolžna in oficijelna Rusija tudi nima prav nič skupnega s praško slavnostjo, ako bi bila tudi še desetkrat bolj »panslavistična«, kot jo slikajo ultragermanska glasila.

Razmere katoličanov v Rusiji so se za vlade carja Nikolaja II. nekoliko zboljšale, akoravno je seveda v tem oziru še marsikaj, kar bi bilo želeli, da se čim preje odpravi. Posebno se je obrnilo na boljše pri Litavcih, kjer so se pred njim še vedno zapirala katoliška svetišča, sedaj je pa vrnjenih katoličanom v tem delu več starih pravic. Škofu v Vilni, monsign. Zwieroviczu, je vlada po dolgem prestanku zopet dovolila, da sme obiskovati svojo škofijo. Še celo slovesni vsprejemi se smejo prirejati. Bog daj, da bi kmalu stopile v veljavo še vse dosedaj prikračene pravice.

Potovanje cesarja Viljema v Palestino ima po mnenju »Novoje Vremja« strogo političen pomen in se bo težko izvedlo brez simpatij od strani Vatikana in pa Turčije. Cesar si prizadeva pridobiti protektorat Nemčije nad verskimi interesi katoliških in protestantskih prebivalcev na turški zemlji. V tem podpira Viljema baje kardinal Ledehowski, ki je na čelu propagandi in na strani trozveze. Načrtu se bodo seveda z vso silo upirali Rusi, pa tudi Francozi ne bodo mirno gledali, da bi se Nemec neovirano šopiril po zemlji, ki je tako rekoč last vsega krščanskega sveta. Listi objavljajo nadalje ves vspeh cesarjevega bivanja v sv. deželi, ki je določeno za zadnje dni meseca oktobra. Tem povodom se odpre že druga protestantska cerkev v Palestini.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, dne 5. julija.
(Konec.)

Prošnji osrednjega odbora za ces. jubilejno in peto zvezno streljanje na Dunaju za dovolitev častnega darila, ter ponudbi kustosa Müllnerja, da mu mesto odkupi nek zgodovinsko važen rokopis za svoto 500 gl., se ne ugodí. Poroč. odb. Mally.

Pisatelju P. pl. Radicsu se na predlog poročevalca odb. Sveteka dovoli 100 gl. podpore v svrhu nadaljevalnih raziskovanj in sostave životopisa barona Valvasorja.

O prošnji »Slov. Matice« za podporo k izdaji večjega zemljevida slovenskih pokrajin poroča odb. dr. Požar. Sklene se naročiti svojedobno 15 izvodov zemljevida ter v proračun za l. 1899 ustaviti za podporo primerno svoto.

Od Pongračeve hiše v Gospodskih ulicah do »Glasb. doma« se sklene takoj napraviti kanal za 800 gl., h kateri svoti mora prispeti posestnica pl. Pongračeva 200 gld. Poročevalec odbor. dr. Požar.

Za napravo asfaltnega tlaka v klavnici za govedo se na predlog poročevalca odb. Pavlina poleg že dovoljenih 2800 gld. dovoli še svota 4000 gl., ker treba temeljiteje poprave tlaka, kot se je prvotno proračunalo.

Tretja točka stavb. odseka se odstavi z dnevnega reda.

Daljša razprava se je vnela o poročilu glede oddaje naprave kanalizacijskih načrtov za ljubljansko mesto, o katerem poroča odb. Pavlin. Vsled razpisa nabave teh načrtov se je oglasilo 12 ponudnikov, izmed katerih je najcenejši K. Wagnführer, ki pa gotovo ni mogel umeti tega dela, ker zahteva le 1900 gl. Izmed nadaljnjih najugodnejša je ponudba inženjerja prof. Hraskega, ki zahteva odškodnino 25% na vse faktične stroške, vendar pa skupno ne nad 10.000 gl. Ta ponudnik je pa pozneje izjavil, da radi bolehnosti ne bo mogel prevzeti tega dela, vendar se je pozneje premislil in je je voljan izvršiti, ako mu je občinski svet poveri. Ker je prof. Hrasky poznat kot strokovnjak v tej zadevi in ker so mu natančno znane vse razmere ljubljanskega mesta, predlaga poročevalec, da se naprava kanalizacijskih načrtov takoj odda temu ponudniku.

Podžupan dr. vitez Bleiweis se ne strinja popolnoma s tem predlogom, ker še ni ničesar dognano glede sistema kanalizacije. Vsa zadeva še ni godna, načinov za izvršitev tega važnega dela je več in nikakor ni umestno, da bi ponudniku prepustili, da bi si sam izbral način, ki bi pa morda ne ugaljal našim razmeram, načrte bi pa vendarle morali plačati. On predlaga toraj, naj se poprej z njim dogovori o sistemu ter glede tega vpraša za svet tudi druge odločilne faktorje, potem naj se delo še le odda.

Odgovarja mu župan. Vprašanje o sistemu je rešeno po odobritvi novega stavbenega reda za Ljubljano in je po tem dopusten in mogoč le izplakovalni sistem, da se namreč izpeljejo vsi kanali v Ljubljano. Voda je za ta namen vedno dovolj velika. Ta sistem je vedno zagovarjal tudi prof. Hrasky in se je zanj izrekel tudi mestni zdravstveni svet.

Podžupan se ne more ogrevati za ta sistem iz raznih razlogov. Nivel posamnih delov mesta se vedno spreminja, spremenila se bo pa tudi struga Ljubljanice povodom osušenja barja. Tedaj bo tudi v tej strugi mnogo manj vode, ker se je večji del napelje v Gruberjev kanal. Konečno pa še tudi ni popolno gotovo, da bo vlada vkljub stavb. redu molčala pri napeljavi kanalov iz celinega mesta v Ljubljano. Vsekako treba tu poprej jasnosti. Sicer pa stvar ni ravno tako nujna, saj še mnogo večja Praga nima rešenega tega vprašanja.

Odb. Žužek in župan na to pojasnjujeta, da je zadeva izredno nujna, ako se hoče izogniti takim neprilikam, kakor so nastale glede regul. načrta, ki se je tudi odlašal tako dolgo, da je bilo v mnogih slučajih prepozno. Brez natančnega načrta se ne more graditi noben nov kanal, ki bi ustrezal vsem zahtevam in se vjemal s prejšnjimi ali poznejšimi. Sicer so pa vsi nasveti vspeh posvetovanj kanalizacijskega odseka, ki se je oziral na vse mogoče eventualnosti. Oba govornika podpirata odsekov predlog.

Podžupan izjavlja, da mu ni namen zavlačevati izvršitve tega dela, toda boji se, da se bo občinski svet prenagil, ako že sedaj definitivno delo odda. — Vsled tega vztraja pri prvotni misli.

Na predlog odb. Plantana se zaključí debata in poročevalec pripomni, da je v svojem poročilu prezrl dva glavna momenta, radi katerih se je največ razvila ta debata. — V razpisu se namreč glasi, da treba zgotoviti splošen in nato podrobne načrte. Prvi načrt bo za podlago pri posvetovanju posebne enquete, pri kateri se bo definitivno sklenilo, po kakem načinu naj se grade v bodoče kanali v Ljubljani.

Po tem pojasnilu umakne podžupan svoj predlog in se vsprejme predlog odsekov, oziroma, se odda naprava kanalizacijskih načrtov za pogojeno svoto.

Ostale točke se odstavijo z dnevnega reda in se seja nadaljuje v četrtek popoldne ob 5. uri.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. julija.

(Presvetli knez in škof) se je vrnil včeraj zvečer z gorenjskim vlakom s kanoničnega potovanja v Ljubljano. Jutri opoldne se odpelje na Dolenjsko, kjer bo v Novem Mestu blagoslovil bolnico usmiljenih bratov ter delil zakrament sv. birme.

(Kanonično vmeščena) sta bila danes g. Fr. Perpar na župnijo Sv. Trojica in g. Fr. Česarek na župnijo Zagradec.

(V zbornico za poljedelstvo in gozdarstvo) je imenovala kmetijska družba za Kranjsko ravnatelja Pirca kot člana in gozdnega nadsvetnika Golla kot namestnika.

(Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske) se je vršil danes dopoldne v dvorani »Katoliškega doma«. Prvomestnik gosp. ces. svetnik L. Murnik odpravi zborovanje, pozdravi v obilnem številu zbrane člane in župana ljubljanskega, v glavnih potezah opiše delovanje družbe v minulemu letu ter konča svoj govor s trikratnim slavljenjem na presvetlega cesarja. — V imenu c. kr. vlade pozdravi občni zbor vladni komisar g. Detela, v imenu stolnega mesta g. župan Hribar. Vsi govorniki naglašajo lep razvoj kmetijske družbe ter jej želé še večji vspeh v korist poljedelcem, ki bijejo boj za obstanek z vsestransko konkurenco in raznimi nezgodami. — Poročilo o delovanju glavnega odbora v l. 1897, račun za minulo leto in proračun za l. 1899 se odobré brez ugovora. Predsednikom je bil zopet izvoljen g. ces. svetnik L. Murnik; v odbor so bili izvoljeni po pravilih izstopivši gg. baron H. Lazarini, dr. T. Romih in Viljem Rohrmann. — V imenu glavnega odbora nasvetuje gosp. Fr. Povše, naj se izvoli častnim članom družbe sekcijski načelnik v kmetijskem ministerstvu, g. Oser, ki vedno toplo podpira in pospešuje kmetijske koristi naše dežele, osobito pa priprave za osuševanje ljubljanskega barja; izvolitev je bila soglasna. — Dalje predlaga prvomestnik, naj bi se v okviru družbenih sredstev uravnale, oziroma zvišale plače družbenim uslužbencem. Obvelja brez ugovora. Nato se je vršil dolg in jako živahen razgovor o predlogih raznih podružnic. Obširneje poročamo prihodnjič.

(Državno podpora) v znesku 250 gld. je dovolilo poljedelsko ministerstvo kmetijski podružnici v Sodražici za ustanovitev sadne šole.

(Iz Mošenj.) Veličasten je bil sprejem presvetlega kneza in škofa v ponedeljek. Cesta, ki vodi od graščine grofa Polignaca do župnišča, je bila lepo okrašena z mlaji, zastavami in slavoloki. Gospod župnik Berlic je predstavil škofu občinski zastop, pozdravila ga je deklica v imenu šolske mladine. V torek je posvetil Presvetli ob azistenci 24 duhovnikov novi krasni veliki oltar, posvečen sv. Andreju. Izdelal ga je gospod Vurnik. Tabernakelj z visoko kupolo je iz belega marmorja, ob straneh klečita dva ljubka angelja. Grobek za svetinje je iz črnega marmorja. Pri birmi je bilo 123 otrok. Pri obedu je na željo knezoškofa pel improviziran zbor slovenske pesmi, škof pa je prisrčno nazdravil gospodu župniku Berlicu, nadškofu Stadlerju, gospodu župniku Aljažu, ki je postavil tako izborna pesmarico, in jedincstvi med duhovniki in laiki, katere je zastopalo pri obedu učitelstvo in župan Jurgele.

(Vojaška vest.) Minuli torek je odpotoval topniški polk št. 3 na Krško k strelskim vajam. Dne 25. t. m. pa mu sledi polk št. 7, ki se s Krškega povrne na svoje novo mesto v Ljubljano.

(Iz mestnega šolskega sveta.) O rednej seji v torek dne 28. junija t. l. se poroča sledeče: Poročilo c. kr. okrajnih šolskih nadzornikov, profesorjev Fr. Levca in J. Bende, o statusu ljubljanskega mestnega učitelstva, ki se ima predložiti deželnemu šolskemu svetu, se odobri in ž njim vred vsi nasveti, ki so s tem statusom v zvezi. — Reši se več prošenj za izpust iz vsakdanje šole. — Sklene se, da je končati šolsko leto na vseh tukajšnjih ljudskih in meščanskih šolah v četrtek, dne 14. julija t. l.; prihodnje šolsko leto pa pričeti dne 16. in 17. septembra z vpisanjem, dne 19. septembra s poklicanjem sv. Duha in dne 20. septembra z rednim poukom. — Vodstvom javnih mestnih ljudskih šol je dati navodil radi uradovanja med velikimi počitnicami. — Končno se vzame na znanje poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika profesorja Fr. Levca o nadzorovanju I. mestne deške petrazrednice in se sklene, da se to poročilo predloži deželnemu šolskemu svetu v konečno odobrenje, ter izvršé v njem stavljeni nasveti.

(Imenovanja pri pošti.) Trgovinski minister je imenoval oficijalom asistente: Gr. Verzo v Trstu, Jos. Brankovica v Trstu, Mih. Kušerja v Trstu in Al. Dichtla v Divači. Poštoma asistentoma sta

imenovana praktikanta Mark. Dobnik v Trstu in Jak. Rožič v Šempetru.

(Državni poslanec gosp. V. Pfeifer) pride dne 8. t. m. popoldne v Kostanjevico, 9. dopoldne v Kandijo k »Stemburju«, popoldne istega dne v Semič, 10. dop. v Metliko, popoldne v Gradac, 11. dopol. v Črnomelj (hotel Lakner), 12. dopol. v Črmošnjice in Poljane, popoldne v Toplice, da stopi v dotiko s svojimi volilci, da jim poroča in vsprejema njih želje.

(Prizivna obravnava) radi dogodkov med c. kr. vojniki deželne brambe ozir. stotnikom Josipom Buchta in župnikom pri D. M. Polji bila je danes pri c. kr. deželnem sodišču, katero je prvo obsodbo g. župnika pri c. kr. okrajnem sodišču na globo 5 gld. razveljavilo ter ga popolno oprostil obsodbe in stroškov. »Slov. Narodu« bodi to odgovor na njegove neosnovane napade na gospoda župnika.

(Iz Ormoža,) 5. julija. [Slogino zborovanje in volilni shod pri Sv. Tomažu.] Ormoško politično društvo »Sloga« priredi dne 17. julija t. l. pri Sv. Tomažu v gostilni gospoda J. Škrleca ob 3. uri popoldne svoj občni zbor, katerega se udeležita kot poročevalca veleč. gosp. J. Žičkar, župnik in državni poslanec, in gospod dr. F. Rosina, odvetnik in deželni poslanec. Prvi bode poročal o državnem zboru, drugi pa o deželnem. Ako čas dopusti, bodo se tolmačile tudi šolske zadeve ormoškega okraja. Slogaši! Volilci! Udeležite se tega važnega zborovanja ter pokažite našim gospodom poslancem, da ni pravega mesta niti v tomaževski fari, niti v celem ormoškem okraju za nikaki »Bauernverein«.

(Z Dobrne) 6. julija. Današnji zlatomašni jubilej preč. gosp. kanonika in župnika slavil se je krasno. Včeraj mu je čestital občinski zastop in več zasebnih osebnostij tudi danes. Sinoči veličastna razsvetljava hiš, imenito šolskega poslopja, rakete, bengalični ogenj, bakljada požarne brambe. Pri župnišču je svirala dvojna godba. Po končani slavnosti pozno v noč začelo deževati. Danes zjutraj budnica. Sveto mašo je jubilar popeval z mladeniško krepkim glasom. Pridigal preč. g. opat Ogradi iz Celja. Duhovniki iz dekanije so novemu zlatomašniku poklonili misale, njegovi kapelani pa lično stolo.

(Umrli) je 5. t. m. v ljubljanski bolnici dr. Edvard Weiser, okrožni zdravnik v Vel. Laščah. — Poprej je bil polkovni zdravnik ter je v Laščah bival le mesec dnij

(Poštni in brzojavni urad v Krškem) službuje od 12. julija do 10. avgusta t. l. ves dan.

(Brat brata vstrelil.) Pred štirinajstimi dnevi je v Smolini Vasi poleg Novega Mesta 8 letni deček vstrelil svojega brata 3 leta starega. Starišev ni bilo doma in otroci so po stari navadi brskali po hiši; kar zagledata starejša dva nekje v kleti staro puško, ki je bila nabasana. Hotela sta poskusiti, kako se strelja. Jeden jo je držal, drugi pa sprožil. Prvič in drugič se nič ne zgodi, ko pa sprožita v tretje, strel zagrmí in mlajši bratec, ki se je pred njima igral, se zgrudi s prestreljeno glavo na tla. Zrna so mu glavo zelo razmesarila in bil je hipoma mrtev.

Društva.

(Vabilo na vrtno veselico,) katero priredi šentjakobsko-trnovska ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani v nedeljo, dne 10. julija t. l. v restavraciji pri Lloyd s prijaznim sodelovanjem sl. slovenskega trgovskega pevskega društva in sl. vojaške godbe c. in kr. pešpolka št. 27. Začetek ob polu 5. uri popoldne. — Vstopnina za osebo 20 kr., častiti člani so vstopnine prosti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

(Carskojubilejska slavnost na Bledu) dne 17. julija 1898. V hvaležen spomin na osrečujoči obisk Njega Veličanstva Frana Josipa I. in na Njega bivanje v mojem domu dne 16. in 17. julija 1883 priredim v zvezi z mojimi gosti godovnico z nastopnim vspehom: Dopoldne ob polu 11. uri: Svečana služba božja v Marijini cerkvi na otoku. Popoldne ob 1. uri: Slavnostni banket v Mallnerjevem hotelu. Popoldne ob 4. uri: Promenadni koncert na Mallnerjevem planišču. Zvečer ob 8. uri: Svečana razsvetljava vrtnih naprav in vožnja po jezeru v razsvetljenih čolnih z godbo. Ob 10. uri: Jubilejski venček v Mallnerjevem hotelu. — Oglasila za slavnostni banket se vsprejemajo v Mallnerjevem hotelu.

Ivan Mallner, lastnik hotela.

(Vabilo k slavnosti,) katero priredi podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Mokro-

nog in okolico združena z bralnim društvom mokronoškim dne 10. julija t. l. na vrtu gostilne »pri lipi« (če bi bilo neugodno vreme pa v prostornih sobah iste gostilne), s prijaznim sodelovanjem sl. kvarteta Ilirija. — Spored: 1. Pozdrav. 2. Ipavec: Savska, poje Ilirija. 3. Deklamacija: Blagovestnikova. 4. Pirnat St.: Pomlad in jesen, poje Ilirija. 5. Slavnostni govor. 6. Eisenhut Gjuro: Mazurka, poje Ilirija. 7. Deklamacija: Domovini. 8. Ipavec: Planinska roža, poje Ilirija. 9. Nedved: Ko gledam ti v oči lepe, poje Ilirija. — Prosta zabava. — Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstopnina za vsako osebo 30 kr. Vstop je dovoljen vabljenim in neabljenim. Preplačila se hvaležno sprejemajo. — K obilni udeležbi vabi najljubnejše odbor.

(Vabilo) k tomboli, katero priredi prostovoljno gasilno društvo v Begunjah v restavraciji gosp. Iv. Avsenik-a v nedeljo dne 10. julija 1898. Vspored: Tombola. Prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldne. — Darila za tombolo se hvaležno sprejmo. — Čisti dohodek je namenjen za društvene potrebe. — K mnogobrojni udeležbi vabi najljubnejše odbor.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. julija. »Vaterland« poroča o nameravanem novem jezikovnem zakonu, da se bodo rabili pri sodiščih tolmači, tako da se uradnikom ne bo treba učiti obeh deželnih jezikov.

Dunaj, 7. julija. O novem jezikovnem zakonu, katerega sedaj snuje grof Thun namesto dosedanjih jezikovnih naredeb, so izpovedali svoje mnenje višji uradniki, ki so ali so bili v službi na Češkem in Moravskem, na čelu jim podpredsednik češkega nameštva Stummer.

Dunaj, 7. julija. Klubovi načelniki leve imajo 10. t. m. na Dunaju posvet, pri katerem sklenejo, ali se vdeležijo razgovorov z grofom Thunom ali ne.

Gradeo, 7. julija. Krščanski socialisti so sklenili pri mestnih volitvah postaviti lastne kandidate kot avstrijska domoljubna ljudska stranka.

Krakovo, 7. julija. Shod poljskih medicincev v Poznanju je odložen, ker je pruska vlada inozemskim Slovanom prepovedala vdeležiti se shoda.

Pariz, 7. julija. Iz Halifaxa se poroča: 4. t. m. ob 5. uri zjutraj sta 60 milj od Sable Island trčila ladija »Kromartysshire« in parnik francoske prekoatlantske družbe »Bourgogne«, na katerem je bilo nad 500 potnikov in nad 100 mornarjev. »Bourgogne« se je razbil in se je rešilo le 61 potnikov, po drugih virih 177, ter do 50 mornarjev. Skoro vsi častniki so utonili.

Frankobrod, 7. julija. Pri potopu ladije »Bourgogne« so se dogodili grozni prizori, ker so mornarji ženske in otroke, ki so se hoteli rešiti v rešilne čolne, brezsrčno pehali v morje.

Vojska mej Spanijo in Ameriko.

S poročilom ameriškega admirala Sampsona o razdejanji Cerverovega brodovja, ki je je doposlal Mac Kinleyu v Washington in ki smo je objavili tudi mi v predzadnji številki, vjema se tudi nastopno verodostojno poročilo avstrijske vojne ladije »Marija Terezija«, ki je bila tik bojišča pri Santiago ob času boja mej Cerverovim brodovjem in Amerikanci pred zalivom Santiago. Poročilo prihaja iz Kingstona 5. t. m. in slove: Očividec dogodkov pred Santiago de Cuba od 3. t. m. poroča z avstro-ogerske ladije »Marija Terezija«: Naša ladija je dospela sem s 77 beguni. Ladija je plula predvčeranjim zjutraj proti kubanskemu obrežju, 20 milj vzhodno od Santiago, in je na to zavila proti zahodu. Ob 10. uri so bili očividci na krovu. Poveljnik »Marije Terezije«, kapitan plem. Ripper, se ni mogel pogajati z ameriškim admiralom vsled boja; hotel je namreč govoriti z avstro-ogerskim konzulom. Boj se je vršil na zahodnem delu, topovi so streljali v razdalji do 1500 jardov. Po preteku poldruga ure je bilo španjsko brodovje razdejano, vključ živahnemu in vspešnemu streljanju. Goreče ladije »Maria Teresa«, »Almirante Oguendo« in »Viscaya« so se kmalu potopile v razdalji 10 do 20 milj proti zahodu. S krova »Marije Terezije« smo videli, kako so eksplodirale ladije. Torpedovke so se hudo po-

škodovane potopile in »Cristobal Colon« je bila uničena 60 milj od Santiago.

Španjci imajo zelo velike izgube, Amerikanci imajo pa le dva ubita in nekaj ranjenih. Admirala Cervera so ujeli. Mesto Santiago bodo danes bombardovali. Včeraj se je sklenilo premirje, da se morejo izseliti iz mesta tujci in žene ter otroci. Kapitan pl. Ripper se je pogovarjal z admiralom Sampsonom, ki je bil zelo prijazen in je odposlal štiri čolne v Santiago, da vspejmo tujce iz mesta. Mej temi se nahajajo jeden avstrijski podanik, italijanski konzul, zastopniki republik Domingo in Paraguay s svojimi rodbinami ter ruski konzularni uradnik. Avstro-ogerski, nemški ter angleški konzularni agentje ostanejo v Santiago. S Kube ni bilo mogoče brzojaviti, ker se kabel rabi samo v službene namene.

Tako poročevalec avstrijske ladije, ki igra po njegovi trditvi zelo važno vlogo s posredovanjem v humanitarnem in tudi političnem oziru.

Sedaj je izključen vsak dvom, da je Cerverovo brodovje razdejano, kajti temu poročevalcu, ki je najbrže sam poveljnik avstrijske ladije pl. Ripper, se že sme verjeti, ker popisuje to, kar je videl z lastnimi očmi.

Poraza španjskega brodovja je vzrok v prvi vrsti strankarska politika, ki vodi celo vojno akcijo in ki je odposlala Cerverovo brodovje v boj brez vsake pomoči, dobro vedoč, da ne more biti kos svoji nalogi. Cervera je storil, kar mu je bilo v kritičnem položaju sploh mogoče. Ušel je prvi nevarnosti v zaliv, ker za daljšo pot ni bil preskrbljen, toda, ko mu tudi v zalivu ni bilo več obstati, poskusil je uiti iz zaliva, toda v svojo pogubo, katero je pa v obilni meri sam zakrivil. Z ladijo »Cristobal Colon« na čelu ni namreč navpično prodrli vrste sovražnih ladij in plul na odprto morje, marveč jo je zavil proti zahodu mej obrežjem in sovražnimi ladjami. Vrh tega ni izvršil čina v noči in tudi ne v megli, marveč ob svitem dnevu je poskusil svoj drzen korak.

Tako sta on in strankarska slepa politika s 100 milijoni pezet, ki so bili uničeni z brodovjem, in z življenjem več sto hrabrih španjskih vojakov poplačala vso ono štedljivost, ki je povzročila, da še danes ni dogotovljeno močno in prav za prav za vojsko pripravljeno brodovje.

Dunaj, 7. julija. Velevlasti ne nameravajo posredovati mej Ameriko in Španijo zaradi sklepanja miru, pač pa so nasvetovale Španiji, naj prične neposredno z Ameriko dogovore zaradi miru.

Pariz, 7. julija. »Agenze Fabra« poroča iz Madrida: Akoravno španjska vlada skrbno prikriva poročila z bojišča, se je vendar naglo raznesla vest o razdejanju brodovja Cerverovega. Oficijelno poročilo je povzročilo veliko ogorčenje. Dolži se vlado, da je ukazala Cerveri, naj se vključ preteči nevarnosti poda iz zaliva. Vojaštvo v Madridu je konsignirano, ker se je bati velikih nemirov.

Rim, 7. julija. »Agenzia Stefani« poroča, da je vest o posredovanju papeževem v španjsko-ameriški vojski neosnovana. Papež je le priporočil španjskim škofom, naj ne povzročajo vladi nikakih zaprek.

Madrid, 7. julija. Po mestu vlada velika razburjenost proti vladi, katero dolžé, da je s svojimi napačnimi ukazi zakrivila zadnji poraz. Pričakuje se, da se skliče obredni stan. Govori se, da vlada vodi z Ameriko razgovore zaradi premirja.

Madrid, 7. julija. Don Carlos pripravlja oklic na svoje somišljenike, v katerem zahteva nadaljevanje vojske do skrajnosti. Ako bi vlada hotela sklepati mir pod tem pogojem, da se odpove kolonijam, tedaj je čas, da se Španjci vzdignejo proti taki vladi.

Madrid, 7. julija. General Linares je prevzel poveljstvo nad španjskimi četami v Santiago.

Suez, 7. julija. Egipčanska vlada je naznanila admiralu Camara, da mora v 24 urah ostaviti sueški prekop in ne sme naložiti premoga.

Newjork, 7. julija. General Shafter poroča: »Reina Mercedes«, zadnja ladija Cerverovega brodovja, ki je skušala uiti iz zaliva Santiago, se je danes razdejana potopila.

Newjork, 7. julija. Iz Kingstona se poroča: Cervera je izjavil, da mu je iz Madrida dvakrat došel ukaz, naj se poda iz zaliva Santiago ter pluje proti Havani. Poznavač razmere se je obotavljal dolgo časa, dokler ni uvidel, da je za čast Spanije bolje, ako gre nasproti gotovemu poginu. — Poroka se, da je bil general Pando v boju z vstaši na roki nevarno ranjen. — General Linares je baje izjavil, da raje sam bombarduje Santiago, nego bi mesto izročil sovražniku.

Umrlí so:

5. julija. Frančiška Strah, posestnika hči, 4 mesece, Vodmat 12, božjast.

V bolnišnici:

6. julija. Dr. Moric Edvard Weiser, umirovljeni polkovni zdravnik, 57 let, neoplasma malignum pelvis.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24. urah
6.	9. zvečer	736.5	14.0	sl. jvzh.	oblačno	
7.	7. jutraj	736.4	13.2	sr. jug	oblačno	0.3
	2. popol.	736.3	18.6	p. m. jug.	del. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 14.9°, za 4.5° pod normalom.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12,

priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom svojo **delavnico za izdelovanje**

cerkvene posode in orodja.

Staro blago popravi, pozlati in posrebr v ognju po najnižji ceni.

Da si morejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to s tem, da jim je pripravljen napravljati blago, katero se izplačuje na obroke. Precast. p. n. naročevalec si obroke sam lahko določi. 386 52-6

Pošilja vsako blago poštne preste.

Razpisana in nastopiti je služba orgljavca in cerkvenika

v Ribnici

do 31. oktobra 1898.

Letne plače je nad 500 gld. in prosto stanovanje. Cecilijanci imajo prednost. — Oglasila do 31. avgusta pri župnem uradu v Ribnici.

466 6-1

Fr. Dolinar, dekan.

Pozor!

Novi, finí, dobri svinčniki

„Družbe sv. Cirila in Metoda“.

Z načelom, da kar se zalaga pod imenom dične naše družbe — mora biti najboljše kakovosti, da se obdrži in ostane v trajni rabi, založil sem s privojenjem slavnega vodstva nove fine svinčnike v korist „Družbe sv. Cirila in Metoda“, izdelane od prve svetovne firme te stroke: **L. C. Hardtmuth na Dunaju.**

Da se udomačijo ti novi, edino dobri svinčniki v vsaki narodni hiši, po pisarnah in solah in da se moje dobro blago ne zamenja s kakimi slabimi izdelki, izdanimi na ime družbe, zato

zahtevajte, kupujte in v lastno korist rabite le svinčnike, ki imajo poleg družbenega imena utinjeno tudi tovarniško znamko

L. C. Hardtmuth.

Moje blago je prima-blago. Le k prima-blagu priutisne firma **L. C. Hardtmuth** svojo znamko.

Cena svinčnikom je po 1, 2, 3, 4 in 7 kr. kos; v dvanajstoricah ceneje, prekupevalcem rabat. Zalaga in prodaja

Ivan Bonač

trgovina s papirjem in šolskimi potrebščinami v Ljubljani. Založnik priznane najlepših slovenskih razglednih dopisnic v korist „Družbe sv. Cirila in Metoda“ s podobe nje prvomestnika veleč. gosp. Tomo Zupana.

Cena za kos 5 kr., 100 kosov 4 gld. franko.

Prevezem naročila za izdelovanje razglednih dopisnic v eni ali več barvah. Prosim, da se mi iz vseh krajev slovenske zemlje, kjer se nimam zveze, pošlje po 10 razglednih dopisnic proti takojšnji odškodnini. (421) 6-4

I. delavsko konsumno društvo na Jese-nicah (Gorenjsko) išče

spretnega trgovskega pomočnika in uradnika

srednje starosti. — Ponudbe pošiljati je društvu naravnost. 459 (3-3)

Oddá se takoj 464 3-2

služba organista in cerkvenika

v Št. Juriju pri Šmariji, p. Grosuplje.

Za spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate, motike, krampe, vile, vsakovrstne žage in pile, lonci (železoliti in ploščevinasti), nagrobni križi, različna mizarska, tesarska, kovaška, ključarska in usnjarska orodja.

Štedilniki, peči, kovano in valano železo, vsakovrstno kuhinjsko orodje, kovanja za okna, vrata in cele hiše, železniške šine za oboke, cement, storje za strope.

Zaradi opustitve trgovine

oblastno dovoljena

popolna razprodaja

vsakovrstne železnine po tovarniških cenah.

Najlepša prilika g. trgovcem in sl. konsumnim društvom si vsakovrstno železnino najceneje naročiti. 293 64

And. Druškovič

Mestni trg št. 9./10.

Dratence in drat, vsakovrstne tehtnice, ploščevina vsakovrstna, kakor: mesingasta, pokfana, bakrena, cinkasta in pocinkana, bela in črna. Trombe za vodo in gnojnice. Svetilke in kovanja za kočije. Vsa kovrsne ključalnice, mesingaste kljčke, pante in zapahe. Ledene omare in pipe za pivo. Kroglice in keglje za kegljanje itd. itd. itd.

Edino pravo

420 15-9

originalno plzensko pivo

je le ono iz meščanske pivovarne v Plznu, ustanovljene l. 1842.

Edino to je bilo odlikovano na vseh razstavah, kjer je bilo izloženo, z najvišjimi počastnimi znaki.

Telefon št. 90.

Zastopnik: Ivan Gorup v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 7. julija.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 75 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 55 "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 20 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 " 90 "
Ogerska zlata renta 4%	120 " 75 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 05 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	907 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	359 " 40 "
London vista	119 " 85 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 80 "
20 mark	11 " 74 "
20 frankov (napoleonidor)	9 " 52 "
Italijanski bankovci	44 " 37 1/2 "
C. kr. cekini	5 " 63 "

Dne 6. julija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 " 75 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	192 " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 45 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139 " 50 "
Dunavske vravnave srečke 5%	128 " 75 "
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 " 40 "
Posojilo goriškega mesta	112 " 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	98 " 50 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 60 "
Prioritetne obveznice državne železnice	221 " — "
" južne železnice 3%	181 " 75 "
" južne železnice 5%	127 " — "
" dolenskih železnice 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	201 gld. 60 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	20 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	— " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	85 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	79 " 25 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 " — "
Ljubljanske srečke	22 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3435 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	436 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	76 " 75 "
Splošna avstrijska stavbinska družba	110 " — "
Montanska družba avstr. plan.	163 " 30 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	172 " — "
Papirnih rubljev 100	126 " 75 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri zrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.